

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θωρακίζοντας τα Νησιά: Από την ευθραυστότητα στην ανθεκτικότητα με οδηγό τη φύση

9 Ιουνίου 2026

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, η **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (ΕΛΛΕΤ)**, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το **Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή** διοργάνωσαν για τρίτη συνεχή χρονιά ημερίδα αφιερωμένη στις προκλήσεις και τις προοπτικές της βιώσιμης ανάπτυξης των νησιών. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την **Παρασκευή 5 Ιουνίου 2026** στην Κηφισιά, με τίτλο **«Θωρακίζοντας τα Νησιά: Από την ευθραυστότητα στην ανθεκτικότητα με οδηγό τη φύση»**.

Στόχος της ημερίδας ήταν η ανάδειξη των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν σήμερα τα ελληνικά νησιά λόγω της κλιματικής κρίσης, της πίεσης στους φυσικούς πόρους και των αυξανόμενων αναπτυξιακών πιέσεων, καθώς και η διερεύνηση λύσεων που βασίζονται στη φύση και ενισχύουν τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα των νησιωτικών κοινωνιών.

Στον χαιρετισμό της η Πρόεδρος του Εθνικού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή **Φαλή Βογιατζάκη**, ανέφερε: “Με ιδιαίτερη χαρά και αίσθημα ευθύνης ανταποκριθήκαμε, πριν από τρία χρόνια, στην πρόσκληση της ΕΛΛΕΤ και του Πανεπιστημίου Αιγαίου να εορτάζουμε από κοινού την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, μέσα από τη συνδιοργάνωση μιας ημερίδας αφιερωμένης στα κρίσιμα ζητήματα του νησιωτικού μας χώρου”. Και συνέχισε: “Η έννοια της «ανθεκτικότητας με οδηγό τη φύση» δεν είναι μια θεωρητική προσέγγιση, αλλά μια αναγκαιότητα. Από τις παραδοσιακές αναβαθμίδες που συγκρατούν το πολύτιμο νερό και το χώμα, έως τα λιβάδια της Ποσειδωνίας που αναχαιτίζουν τη διάβρωση των ακτών, η φύση προσφέρει τις λύσεις”. Η Ιδρύτρια και Πρόεδρος της ΕΛΛΕΤ **Λυδία Καρρά** στάθηκε ιδιαίτερα στην μοναδικότητα των ελληνικών νησιών αναφέροντας την επιθυμία για συνεργασία, αρκετά χρόνια πριν, των κορυφαίων σκηνοθετών Bernardo Bertolucci και Michelangelo Antonioni, με στόχο την προστασία του ιδιαίτερου τοπίου τους. Υπενθύμισε επίσης την σημασία της φέρουσας ικανότητας, τονίζοντας ότι η υπερδόμηση αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή για τα νησιά μας καθώς προκαλεί μη αναστρέψιμη καταστροφή. Ο Αντιπρύτανης Διοικητικών και Ακαδημαϊκών Υποθέσεων του Πανεπιστημίου Αιγαίου **Στυλιανός Ξανθόπουλος** συνεχάρη την ΕΛΛΕΤ, το Εθνικό Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή, το Τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς και όλες και όλους τους συντελεστές αυτής της συνάντησης που έφερε στο ίδιο τραπέζι την επιστημονική γνώση, την κοινωνία των πολιτών, την περιβαλλοντική ευαισθησία και τη δημόσια πολιτική. Τόνισε ότι “Η σημερινή ημερίδα, με τις θεματικές της για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, τη βιοποικιλότητα, τις πράσινες υποδομές, το νερό, τις αναβαθμίδες, τις δημόσιες βρύσες και τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών, δείχνει καθαρά ότι η ανθεκτικότητα των νησιών δεν θα προκύψει από έναν μόνο φορέα ή από μία μόνο πολιτική. Θα προκύψει από συνέργειες. Από επιστήμη και συμμετοχή. Από δημόσιες πολιτικές και τοπική γνώση. Από προστασία της φύσης και σεβασμό στον άνθρωπο”. Ο Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αιγαίου **Γιάννης Σπιλάνης** στην εναρκτήρια ομιλία του «Από την ευαλωτότητα στη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα» ανέδειξε τη μετάβαση πολλών ελληνικών νησιών από την ευθραυστότητα της πληθυσμιακής και

οικονομικής συρρίκνωσης στην ευθραυστότητα της υπέρμετρης τουριστικής μεγέθυνσης, θέτοντας το κρίσιμο ερώτημα των ορίων της τουριστικής ανάπτυξης. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην έννοια της φέρουσας ικανότητας ως εργαλείου αξιολόγησης της βιωσιμότητας των νησιωτικών συστημάτων, μέσα από περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς δείκτες, καθώς και στην ανάγκη μετάβασης από ένα μοντέλο συνεχούς μεγέθυνσης σε στρατηγικές που ενισχύουν την ανθεκτικότητα, τη διαφοροποίηση της οικονομίας και την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Παράλληλα, παρουσιάστηκαν εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης για τα ελληνικά νησιά, με έμφαση στη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος, την ευζωία, τη γαλάζια οικονομία και την αξιοποίηση της ιδιαίτερης ταυτότητας κάθε νησιού.

Οι εργασίες της ημερίδας πραγματοποιήθηκαν υπό τον συντονισμό της **Κωνσταντίνας Τσαλαπάτη**, Διδάσκουσας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Η πρώτη θεματική ενότητα επικεντρώθηκε στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Η **Μαίρη Τζιράκη**, Υπεύθυνη θεμάτων χωρικού σχεδιασμού ΕΛΛΕΤ, παρουσίασε τον ρόλο του χωρικού σχεδιασμού στην προώθηση της αειφορίας των νησιών, η **Δήμητρα Χονδρογιάννη**, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου, ανέδειξε τη συμβολή των πράσινων υποδομών και του βιώσιμου σχεδιασμού των οικισμών στην ενίσχυση της νησιωτικής ανθεκτικότητας, ο **Γιώργος Καρρής**, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου και Πρόεδρος Συμβουλίου Φυσικού Περιβάλλοντος ΕΛΛΕΤ, παρουσίασε το θεσμικό και διοικητικό πλαίσιο προστασίας της βιοποικιλότητας στα νησιωτικά και θαλάσσια οικοσυστήματα, ενώ η **Βασιλική Χρυσοπολίτου**, Υπεύθυνη Διατήρησης της Βιοποικιλότητας & Δικτύωσης ΕΜΦΙΓ-Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων, ανέλυσε τις προκλήσεις και τις προοπτικές εφαρμογής του νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού για την Αποκατάσταση της Φύσης.

Η δεύτερη θεματική ενότητα επικεντρώθηκε στη διαχείριση των υδάτινων πόρων και στις λύσεις που αντλούν έμπνευση από την παραδοσιακή γνώση και τα φυσικά συστήματα. Οι **Ελένη Φυτώκα**, Υπεύθυνη Απογραφών ΕΜΦΙΓ-Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων, και **Φωτεινή Βρεττού**, ΜΔΠΠ Κεντρικού Αιγαίου Ο.Φ.Υ.ΠΕ.Κ.Α., παρουσίασαν δράσεις για τους μικρούς νησιωτικούς υγροτόπους του Δικτύου Natura 2000, ο **Θάνος Γιαννακάκης**, Συντονιστής δράσεων για λύσεις από τη φύση WWF Ελλάς, ανέδειξε τη σημασία των λίθινων αναβαθμών ως πράσινης υποδομής για τη διαχείριση των υδάτων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η **Μαρία Χατζηαντωνίου**, Μέλος ΕΔΙΠ Πανεπιστημίου Αιγαίου, παρουσίασε ζητήματα που αφορούν την πρόσβαση στο νερό και τη διαφάνεια των περιβαλλοντικών δεδομένων, και ο **Νάσος Στασινάκης**, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου, αναφέρθηκε σε τεχνολογίες βασισμένες στη φύση για την επεξεργασία και αξιοποίηση των λυμάτων.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσίασε το στρογγυλό τραπέζι με θέμα «**Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών για βιώσιμα και ανθεκτικά νησιά**», το οποίο συντόνισε ο **Μιλτιάδης Λάζογλου**, Συντονιστής της ΕΛΛΕΤ, και στο οποίο συμμετείχαν ο **Νίκος Χαραλαμπίδης**, Γενικός Διευθυντής της Greenpeace Ελλάδας, η **Λίλη Μορδεχάι**, Αναπληρώτρια Διευθύντρια της MEDINA, και η **Μπέττυ Χατζηνικολάου**, Πρόεδρος του Συμβουλίου Θεσμικού Πλαισίου της ΕΛΛΕΤ. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης αναπτύχθηκαν ζητήματα που αφορούν τη συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση των εργαλείων χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού, ώστε αυτά να ανταποκρίνονται ουσιαστικά στις ανάγκες των νησιωτικών κοινωνιών. Παράλληλα, συζητήθηκαν οι τρόποι με τους οποίους οι οργανώσεις μπορούν να συμβάλουν στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών σχετικά με την ανάγκη θέσπισης ορίων φέρουσας ικανότητας, καθώς και οι δυνατότητες ενεργοποίησης των κατοίκων για την αναβίωση παραδοσιακών πρακτικών διαχείρισης του τοπίου και των φυσικών πόρων, όπως οι λίθινοι αναβαθμοί. Τέλος, επισημάνθηκαν οι ελλείψεις σε θεσμικά και πρακτικά εργαλεία που θα επέτρεπαν στην κοινωνία των πολιτών να παρακολουθεί και να ελέγχει αποτελεσματικότερα τη διαχείριση των φυσικών πόρων και την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών στα νησιά. Η ημερίδα κατέδειξε ότι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των νησιών προϋποθέτει συνδυασμό επιστημονικής γνώσης, αποτελεσματικού χωρικού σχεδιασμού, προστασίας της φύσης, βιώσιμης διαχείρισης των πόρων και ενεργού συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών. Η ΕΛΛΕΤ θα συνεχίσει να συμβάλλει στον δημόσιο διάλογο και στην προώθηση πολιτικών που διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου των ελληνικών νησιών.

Ως συνέχεια του διαλόγου που αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια για τα νησιά η ΕΛΛΕΤ προετοιμάζει την έκδοση συλλογικού τόμου με θέμα τη βιώσιμη ανάπτυξη των ελληνικών νησιών, στον οποίο θα κατατεθούν προτάσεις και κατευθύνσεις πολιτικής από σημαντικούς επιστήμονες, ακαδημαϊκούς, ερευνητές και επαγγελματίες από ένα ευρύ φάσμα γνωστικών πεδίων.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τα γραφεία της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού:
κα Κ. Στεμπίλη - Τηλ: 210 - 32 25 245 & 210 - 32 26 693. / E-mail: k.stebili@ellet.gr / www.ellet.gr